

REZULTATI ANKETE „RODNO ZASNOVANO NASILJE“ ANALIZA I ZAKLJUČCI

Općinski sud u Travniku dosljedno provodi i implementira Strategiju za provođenje rodne ravnopravnosti u Općinskom sudu u Travniku, koju je donio u okviru projekta „Unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine“. Projekat se provodi od strane Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća BiH u suradnji sa Vladom Kraljevine Švedske i Švedskom sudskom administracijom.

Cilj ovog projekta jeste podići rodnu ravnopravnost u pravosuđu BiH na zavidan nivo, uz dosljedno poštivanje i provođenje principa jednakih prava za sve i jednakog pristupa pravosuđa za sve ljude. Osim toga, cilj je u potpunosti iskorijeniti rodno zasnovano nasilje i diskriminaciju, primjenjivati rodno senzibilan jezik u svakodnevnom govoru i pismu kao i prepoznati važnost i korištenje rodno senzibilnog budžetiranja.

Općinski sud u Travniku je od samog početka implementacije ovog projekta prepoznao njegovu važnost i ogroman značaj koji ima na cjelokupno funkcioniranje pravosudnog sistema naše države, te aktivno, odgovorno i ozbiljno pristupio izradi vlastitog Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti.

Jedan od ciljeva Akcionog plana jeste i kontinuirano anketiranje uposlenika/ca Općinskog suda u Travniku kako bi se primjenom ove metode dobila povratna informacija „direktno sa terena“, čime se omogućuje podizanje zadovoljstva uposlenika/ca primjenom rodni politika u potpunosti. Sukladno tom cilju, u mjesecu lipnju 2023. godine provedena je još jedna anketa usmjerena na rodno zasnovano nasilje. Iako je anketa putem jedinstvenog linka bila lako dostupna svim uposlenicima/cama bilježimo slab odaziv anketiranih osoba. Uposlenici/ce su imali dva načina za dostavljanje popunjene ankete, prvi način bio je da istu pošalju na mail uposlenice Kornelije Nikačević, članice radne grupe za Unapređenje rodne ravnopravnosti u Općinskom sudu u Travniku, a drugi je bio popunjavanje ankete i ubacivanje iste u za to predviđene kutije, dakle anonimno. Nije jasno zašto bilježimo slab odaziv za popunjavanje ankete, ali vjerujemo da sa narednim anketama to neće biti slučaj.

U nastavku teksta bit će prikazana anketa, po oba spola, prvo brojčano zatim i tekstualno uz komentar.

REZULTATI ANKETE – ŽENSKI SPOL

Anketa je upućena za mail adrese 83 uposlenice ovog suda, a anketu je dostavilo samo 18 žena. Dakle, samo 21,69% ispitanica je popunilo anketu. Iako je to prilično nezahvalan broj, dat ćemo rezultate ankete sukladno podacima kojima raspolažemo.

1. Spol ispitanika/ce:

- Ženski - **18**
- Muški
- Ne želim se izjasniti.

2. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam razlikovati osnovne pojmove rodni politika, poput spola, roda, spolnih i rodni karakteristika i slično:

- Da – **13**
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju. – **5**

3. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam prepoznati rodno zasnovano uznemiravanje/nasilje/diskriminaciju:

- Da - **13**
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju. – **5**

4. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju od uposlenika ili rukovoditelja ove institucije?

- Da
- Ne - **18**

5. Ako da, navedite po kojem osnovu:

- Spol
- Rod
- Dob
- Etnička pripadnost
- Vjera ili drugo uvjerenje
- Invaliditet
- Seksualna orijentacija
- Drugo _____

6. Jeste li prijavili incident:

- Da
- Da, ali nadležni nisu reagirali – **2**
- Ne

- Ne znam kome trebam to prijaviti.
7. Smatrate li da ova institucija ima dobre mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja:
- Da – **18**
 - Ne
8. Po Vašem mišljenju, što je najbolje uraditi kako bi se među uposlenicima podizala svijest o važnosti primjena rodni politika općenito:
- Održavati više edukacija na ovu temu – **9**
 - Na vidnim mjestima postaviti što više prikladnih natpisa u obliku pamfleta, postera ili drugog sličnog sadržaja
 - Angažirati profesionalne osobe da uposlenicima održe različita predavanja – **5**
 - Održavati sastanke s manjim grupama osoblja kako bi se na posvećeniji način moglo doprijeti do svakog uposlenika – **7**
 - Javno objavljivati podatke o tome postoji li stvarno rodno zasnovanog nasilja među uposlenicima – **4**
 - Drugo_____
9. Jeste li detaljno informirani o svemu što ova institucija provodi po pitanju implementacije principa rodne ravnopravnosti:
- Da – **16**
 - Ne – **1**
 - Onako, može to puno bolje. – **1**
10. Smatrate li da u ovom sudu postoji rodno zasnovano nasilje po bilo kojem osnovu:
- Da
 - Ne. – **18**

Kao što smo naveli u uvodnom dijelu, samo 18 ispitanica od njih 83 je ispunilo dostavljenu anketu, što u procentualnom omjeru iznosi 21,69%.

Od njih 18, 13 je prošlo određene edukacije na temu poznavanja rodni politika, pa nakon održanih edukacija sada znaju razlikovati osnovne pojmove poput spola, roda, spolni i rodni karakteristika i slično. Procentualno izraženo, njih 72,22% zna razliku između osnovni pojmova rodne ravnopravnosti i rodni politika općenito. Ostale ispitanice, njih 5 još uvijek nisu prošle nikakve edukacije iz ovog područja. Ovdje napominjemo da Općinski sud u Travniku svakako ima u planu ubrzo održati još edukacija na ovu temu s ciljem uključivanja cjelokupnog osoblja u primjene rodni politika.

Ista je situacija i na sljedećem pitanju, koje se odnosilo na sposobnost prepoznavanja rodno zasnovanog nasilja/diskriminacije/uznemiravanja. Dakle, 72,22% ispitanica zna prepoznati ovu vrstu nasilja, jer su prošle određene edukacije, dok njih 27,78% ne zna prepoznati ovu vrstu nasilja jer nisu prošle edukacije iz ovog područja. Isto kao i u prethodnom pitanju, u skorijem vremenu bit će održane edukacije za sve kategorije osoblja.

Pohvalna je činjenica da nijedna ispitanica nikada nije doživjela diskriminaciju od uposlenika ili rukovoditelja ove institucije. Dakle, 100% ispitanica je dalo negativan odgovor na ovo pitanje, što daje prvu pozitivnu nadu da će ovaj sud biti svakako rodno osjetljiv i rodno orijentiran sud.

Sljedeće pitanje odnosilo se na vrstu nasilja kojeg su uposlenice eventualno doživjele, a ponuđeni odgovori odnosili su se na spolno, rodno, dobno, etničko, vjersko nasilje, te na invaliditet ili seksualnu orijentaciju. Ispitanice su također mogle navesti i drugu vrstu nasilja, koja nije navedena, a mogla bi se podvesti pod ovu kategoriju. Budući da nijedna ispitanica nije doživjela ove vrste nasilja, to nije bilo niti jednog odgovora na postavljeno pitanje. Ovaj trend slijedi i u nastavku pitanja, s iznimkom da su 2 uposlenice navele da su nekada prijavile nasilje, ali da nadležni nisu reagirali. Pošto nije jasno o kojoj vrsti nasilja se radi, na ovom mjestu ne možemo reći ništa više o tome.

Da ova institucija ima dobre mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja smatra 100% ispitanih uposlenica, dakle njih 18. U vezi ovoga nužno je istaknuti, kako radna grupa za Unapređenje rodne ravnopravnosti aktivno i kontinuirano djeluje kako bi neprestano uspostavljala i održavala dobre mehanizme u cilju potpunog anuliranja rodno zasnovanog nasilja.

Kao što smo i pretpostavili, pitanje broj 8 iznjedrilo je doista šarolike odgovore, što je zapravo i bio cilj. U ovom pitanju, ispitanice su pozvane da daju svoje prijedloge, odnosno načine za koje smatraju da bi bili od suštinske važnosti kako bi se među uspolenicima podizala svijest o važnosti primjena rodni politika općenito. Najviše ispitanica, njih 9 smatra da je potrebno održavati više edukacija na ovu temu, njih 7 smatra da je potrebno održavati sastanke s manjim grupama osoblja kako bi se na posvećeniji način moglo doprijeti do svakog uposlenika, njih 5 smatra da je potrebno angažirati profesionalne osobe da uposlenicima održe različita predavanja, dok njih 4 smatraju da je potrebno javno objavljivati podatke o tome postoji li stvarno rodno zasnovano nasilje među uposlenicima. Svaki ovaj način je vrlo važan i koristan, a radna grupa će svakako ocijeniti svaki od njih i provesti ga u djelo u punom kapacitetu i mogućnosti.

Jedna od misija i vizija Općinskog suda u Travniku jeste i adekvatno informiranje javnosti i uposlenika o svemu što se dešava u sudu, u skladu s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama prilagođenim suvremenom dobu. Da je to u praksi dosita tako, pokazala je i ova anketa gdje je 16 ispitanica, dakle njih 88,89% detaljno informirano o svemu što ova institucija provodi, jedna ispitanica smatra da nije dobro informirana, dok jedna pak smatra da to može biti puno bolje.

Konačno, 100% ispitanica, njih 18 od 18 smatra da u ovom sudu ne postoji rodno zasnovano nasilje po bilo kojem osnovu, što predstavlja izuzetno pozitivan pomak i napredak.

Sumirajući prethodno navedene rezultate, može se zaključiti kako je ovo ipak bila jedna uspješna anketa s pozitivnim *feed back-om*. Radna grupa će svakako nastaviti svoj kontinuirani i predani rad, vođena osnovnim misijama i vizijama zadanih Strateškim planom i drugim usvojenim dokumentima koji su orjentirani prema potpunoj primjeni rodne ravnopravnosti u svim sferama djelovanja Općinskog suda u Travniku.

REZULTATI ANKETE – MUŠKI SPOL

Anketa je upućena za mail adrese 37 uposlenika ovog suda, a anketu je dostavilo samo 5 muškaraca. Dakle, samo 13,51% ispitanik je popunio anketu. Generalno gledajući, ovo je poražavajući broj, a radna grupa će uložiti sve svoje mogućnosti i resurse kako bi se ovaj broj podigao na adekvatnu razinu. Ipak, dat ćemo rezultate ankete sukladno podacima kojima raspolažemo.

11. Spol ispitanika/ce:

- Ženski
- Muški – **5**
- Ne želim se izjasniti.

12. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam razlikovati osnovne pojmove rodni politika, poput spola, roda, spolnih i rodni karakteristika i slično:

- Da – **5**
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju.

13. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam prepoznati rodno zasnovano uznemiravanja/nasilje/diskriminaciju:

- Da - **5**
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju.

14. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju od uposlenika ili rukovoditelja ove institucije?

- Da
- Ne - **5**

15. Ako da, navedite po kojem osnovu:

- Spol
- Rod
- Dob
- Etnička pripradnost
- Vjera ili drugo uvjerenje
- Invaliditet
- Seksualna orijentacija
- Drugo _____

16. Jeste li prijavili incident:

- Da
- Da, ali nadležni nisu reagirali
- Ne
- Ne znam kome trebam to prijaviti. – 1

17. Smatrate li da ova institucija ima dobre mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja:

- Da – 4
- Ne – 1

18. Po Vašem mišljenju, što je najbolje uraditi kako bi se među uposlenicima podizala svijest o važnosti primjena rodni politika općenito:

- Održavati više edukacija na ovu temu – 2
- Na vidnim mjestima postaviti što više prikladnih natpisa u obliku pamfleta, postera ili drugog sličnog sadržaja – 2
- Angažirati profesionalne osobe da uposlenicima održe različita predavanja – 1
- Održavati sastanke s manjim grupama osoblja kako bi se na posvećeniji način moglo doprijeti do svakog uposlenika – 1
- Javno objavljivati podatke o tome postoji li stvarno rodno zasnovanog nasilja među uposlenicima – 2
- Drugo _____

19. Jeste li detaljno informirani o svemu što ova institucija provodi po pitanju implementacije principa rodne ravnopravnosti:

- Da – 3
- Ne
- Onako, može to puno bolje. – 2

20. Smatrate li da u ovom sudu postoji rodno zasnovano nasilje po bilo kojem osnovu:

- Da – 1
- Ne. – 4

Kao što smo naveli u uvodnom dijelu, samo 5 ispitanika od njih 37 je ispunilo dostavljenu anketu, što u procentualnom omjeru iznosi 13,51%.

100% ispitanika, njih 5 od 5 je prošlo određene edukacije na temu poznavanja rodni politika, pa nakon održanih edukacija sada znaju razlikovati osnovne pojmove poput spola, roda, spolni i rodni karakteristika i slično.

Ista je situacija i na sljedećem pitanju, koje se odnosilo na sposobnost prepoznavanja rodno zasnovanog nasilja/diskriminacije/uznemiravanja. Dakle, 100% ispitanika zna prepoznati ovu vrstu nasilja, jer su prošle određene edukacije.

Pohvalna je činjenica da nijedan ispitanik nikada nije doživio diskriminaciju od uposlenika ili rukovoditelja ove institucije. Dakle, 100% ispitanika je dalo negativan odgovor na ovo pitanje, što daje prvu pozitivnu nadu da će ovaj sud biti svakako rodno osjetljiv i rodno orijentiran sud.

Sljedeće pitanje odnosilo se na vrstu nasilja kojeg su uposlenici eventualno doživjeli, a ponuđeni odgovori odnosili su se na spolno, rodno, dobno, etničko, vjersko nasilje, te na invaliditet ili seksualnu orijentaciju. Ispitanici su također mogli navesti i drugu vrstu nasilja, koja nije navedena, a mogla bi se podvesti pod ovu kategoriju. Budući da nijedan ispitanik nije doživio ove vrste nasilja, to nije bilo niti jednog odgovora na postavljeno pitanje. Ovaj trend slijedi i u nastavku pitanja, s iznimkom da je 1 uposlenik naveo da ne zna kome to treba prijaviti.

Da ova institucija ima dobre mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja smatraju 4 ispitanika, dakle njih 80%, dok 1 ispitanik smatra suprotno. U vezi ovoga nužno je istaknuti, kako radna grupa za Unapređenje rodne ravnopravnosti aktivno i kontinuirano djeluje kako bi neprestano uspostavljala i održavala dobre mehanizme u cilju potpunog anuliranja rodno zasnovanog nasilja.

Kao što smo i pretpostavili, pitanje broj 8 iznjedrilo je doista šarolike odgovore, što je zapravo i bio cilj. U ovom pitanju, ispitanici su pozvani da daju svoje prijedloge, odnosno načine za koje smatraju da bi bili od suštinske važnosti kako bi se među uposlenicima podizala svijest o važnosti primjena rodničkih politika općenito. Po dva ispitanika su dala svoj glas za održavanje više edukacija na ovu temu, zatim za postavljanje određenih natpisa u obliku pamfleta, postera ili drugog sličnog sadržaja na adekvatnim mjestima kao i za javno objavljivanje podataka o tome postoji li stvarno rodno zasnovano nasilje među uposlenicima. Po jedan glas dat je za angažiranje profesionalne osobe da uposlenicima održi različita predavanja i za održavanje sastanaka s manjim grupama osoblja kako bi se na posvećeniji način moglo doprijeti do svakog uposlenika. Svaki ovaj način je vrlo važan i koristan, a radna grupa će svakako ocijeniti svaki od njih i provesti ga u djelo u punom kapacitetu i mogućnosti.

Jedna od misija i vizija Općinskog suda u Travniku jeste i adekvatno informiranje javnosti i uposlenika o svemu što se dešava u sudu, u skladu s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama prilagođenim suvremenom dobu. Da je to u praksi doista tako, smatraju 3 uposlenika, njih 60% dok njih 40% smatra da to može puno bolje.

Konačno, 80% ispitanika, njih 4 od 5 smatra da u ovom sudu ne postoji rodno zasnovano nasilje po bilo kojem osnovu, dok jedan ispitanik smatra da ova vrsta nasilja postoji u sudu.

Sumirajući prethodno navedene rezultate, može se zaključiti kako je ovo ipak bila jedna uspješna anketa s pozitivnim *feed back-om*. Radna grupa će svakako nastaviti svoj kontinuirani i predani rad, vođena osnovnim misijama i vizijama zadanih Strateškim planom i drugim usvojenim dokumentima koji su orijentirani prema potpunoj primjeni rodne ravnopravnosti u svim sferama djelovanja Općinskog suda u Travniku.

REZULTATI ANKETE – OSOBA SE NE ŽELI IZJASNITI KOJEG JE SPOLA

Jedna anketa zabilježena je i o odgovorom da se osoba ne želi izjasniti kojeg je spola. U nastavku slijedi prikaz te ankete:

21. Spol ispitanika/ce:

- Ženski
- Muški
- Ne želim se izjasniti. – 1

22. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam razlikovati osnovne pojmove rodni politika, poput spola, roda, spolnih i rodni karakteristika i slično:

- Da – 1
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju.

23. Sada, nakon što sam prošao/la određene edukacije, znam prepoznati rodno zasnovano uznemiravanja/nasilje/diskriminaciju:

- Da
- Ne
- I dalje mi nije jasna razlika
- Nisam prošao/la nikakve edukacije po ovom pitanju. – 1

24. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju od uposlenika ili rukovoditelja ove institucije?

- Da
- Ne - 1

25. Ako da, navedite po kojem osnovu:

- Spol
- Rod
- Dob
- Etnička pripradnost
- Vjera ili drugo uvjerenje
- Invaliditet
- Seksualna orijentacija
- Drugo _____

26. Jeste li prijavili incident:

- Da
- Da, ali nadležni nisu reagirali
- Ne – 1
- Ne znam kome trebam to prijaviti.

27. Smatrate li da ova institucija ima dobre mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja:

- Da
- Ne

NAPOMENA: U anketi je ručno napisano „ne znam nisam upoznata“.

28. Po Vašem mišljenju, što je najbolje uraditi kako bi se među uposlenicima podizala svijest o važnosti primjena rodni politika općenito:

- Održavati više edukacija na ovu temu – **1**
- Na vidnim mjestima postaviti što više prikladnih natpisa u obliku pamfleta, postera ili drugog sličnog sadržaja
- Angažirati profesionalne osobe da uposlenicima održe različita predavanja
- Održavati sastanke s manjim grupama osoblja kako bi se na posvećeniji način moglo doprijeti do svakog uposlenika – **1**
- Javno objavljivati podatke o tome postoji li stvarno rodno zasnovanog nasilja među uposlenicima
- Drugo _____

29. Jeste li detaljno informirani o svemu što ova institucija provodi po pitanju implementacije principa rodne ravnopravnosti:

- Da
- Ne – **1**
- Onako, može to puno bolje.

30. Smatrate li da u ovom sudu postoji rodno zasnovano nasilje po bilo kojem osnovu:

- Da
- Ne.

NAPOMENA: U anketi je ručno napisano „ne znam“

ZAKLJUČCI

1. Održati planirane edukacije s ciljem podizanja svijesti o važnosti primjene rodnih politika općenito.
2. Promovirati ljudska prava, vodeći se misijom „jednaka prava za sve“ i „jednak pristup pravosuđu svima“.
3. Nastaviti redovito izvještavati uposlenike/ce o planiranim i poduzetim aktivnostima.
4. Iskoristiti sve moguće ljudske i materijalne resurse i stvoriti rodno osjetljivo okruženje.
5. Pratiti i unapređivati mehanizme suzbijanja rodno zasnovanog nasilja, djelovati preventivno.